

FRANCISZEK KARPIŃSKI

Reguły dla gospodarzów domu

FRANCISZEK KARPIŃSKI

Reguły dla gospodarzów domu

Przysłowie niesie: jaki pan i służy tacy.
Gospodarz ma dać przykład do cnoty i pracy.

Gospodarz, Pan, Sługa

Lenistwo traci, praca zyskuje ostrożna.
Nie odkładaj na jutro, co dziś zrobić można.

Lenistwo, Praca

Dla każdej rzeczy miejsce naznaczyć należy,
Uważaj, czy każda rzecz na swem miejscu leży.

Zajrzyj często w każdy kąt. By ich nie karano,
Pilni będą służebni, robiąc, co kazano.

Sługa

Trzeba tę opinią¹ zrobić w niższych domu²,
Że rządca umie rządzić, bez krzywdy nikomu.

Jak najprostsza linia jest najkrótszą wszędzie,
To co może być proste, niech krzywe nie będzie.

Przewiduj, zapobiegaj, byś straty nie miewał;
Głupi mówi po szkodzie: „Jam się nie spodziewał!”

Głupiec, Głupota

W zagrodzie i blisko niej niech się nic nie pali,
Ogień wielu pogubił, co mu dowierzali.

Ogień

Masz się zawsze do robót gruntownych sposobić,
Nie dosyć to jest zrobić, ale dobrze zrobić.

¹tę opinią (daw. B. 1p rodz. ż.) — tę opinię. [przypis edytorski]

²opinią zrobić w niższych domu — wyrobić opinię u osób stojących w domu niżej w hierarchii. [przypis edytorski]

Nie polegaj ze wszystkim na innych posłudze,
Ile można sam dojrzyj; ślepe oczy cudze.

Gospodarz, Oko

Miej dozór, twój robotnik żeby nie próżnował;
Miej litość, i nad siłę żeby nie pracował.

Pan, Sługa, Robotnik, Praca

Dziś napraw, co potrzeba koniecznie naprawić;
Jutro może też³ praca w dwójnasób zabawić⁴.

To rób w pogodę, a to odkładaj na słotę,
Ale zawsze namyśl się, nim zaczniesz robotę.

Nie umiesz czego zrobić, lepiej szukać rady,
Niż ze szkodą popełnić w twej robocie wady.

Praca

Nie pytaj się, czy pełnia, czyli kwadra nieba;
Pracuj każdego czasu, gdy co robić trzeba.

Porządne ochędóstwo⁵ i w domu, i wszędzie,
Dobrego gospodarza pierwszym znakiem będzie.

Gospodarz

Nie dokończysz wszystkiego, pracując dniem całym;
Ma co robić gospodarz, byle chciał być dbałym.

Gospodarz długo śpiący zrobi zbioru mało,
Spał dosyć, gdy siedm godzin spanie mu zabrało.

Gospodarz, Praca, Sen

³taż — ta że; ta sama. [przypis edytorski]

⁴w dwójnasób zabawić — zająć dwa razy tyle czasu. [przypis edytorski]

⁵ochędóstwo (starop.) — porządek. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/reguly-dla-gospodarzow-domu>

Tekst opracowany na podstawie: Franciszek Karpiński, Sielanki, T. H. Nasierowski, Druk. "Przemysłowa", Warszawa 1892.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska.

Okładka na podstawie: See-ming Lee SML@Flickr, CC BY-SA 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając **zbiórkę na stronie wolnelektury.pl**.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.